

دوره هفتم تقنیه

<p>جلسه ۱۲۶</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره ۱۲۶</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه سه شنبه ۶ خرداد ماه ۱۳۰۹ مطابق ۲۸ ذیحجه ۱۳۴۸</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در يك شماره منتشر میشود مطبعة مجلس</p>	<p>قیمت اشتراك لك ايران سالیانه ده تومان دوازده تومان قیمت تک شماره يك قران</p>

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز سه شنبه ششم خرداد ماه ۱۳۰۹ (بیست و هشتم ذی حجه ۱۳۴۸)

فهرست مذاکرات

۱ (تصویب صورت مجلس	۴ (تصویب دو فقره مرخصی
۲ (معرفی معاون وزارت طرق و شوارع و تقدیم دو فقره لایحه	۵ (شور ثانی لایحه اصلاح امتیاز بانک شاهنشاهی
۳ (تقدیم يك فقره لایحه از طرف آقای وزیر پست و تلگراف	۶ (موافق و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و ده دقیقه قبل از ظهر بریاست آقای دادگر تشکیل گردید

[۱ - تصویب صورت مجلس]

صورت مجلس پنجشنبه ۱ خرداد ماه را آقای موید احمدی (منشی) قرائت نمودند *

رئیس - آقای زوار	رئیس - آقای آقاسید یعقوب
زوار - قبل از دستور	آقاسید یعقوب - سه موضوع است که بنده لازم
رئیس - آقای فرشچی	میدانم در صورت مجلس قید شود یکی اینکه ماده ۴
فرشچی - قبل از دستور	در امتیاز نامه بانک نیست در ضمیمه پنج است و یکی هم

بن مذاکرات مشروح یکصد و بیست و ششمین جلسه از دوره هفتم تقدیمی . (مطابق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵)

دایره تنه نویسی و تحریر صورت مجلس

* اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده است غائبین با اجازه آقایان: حیدری
 غامری - مفتی - فولادوند - عدل - آفراده سبزواری - کاشانی - ارستانی - صادقی - تهرورتاش
 غائبین بی اجازه: آقایان: میرزا حسن و وثوق - بوشهری - دکتر ابراهیم - اعظم زنکنه - حاج رحیم آقا - میرزا ابوالفضل
 رضاهمدی - حاج حسین آقا مهدوی - شیخ علی مدرس - حاج حسن آقا ملک -
 دیر آمدگان با اجازه: آقایان: اسدی - ظفری - میرزا محمد تقی طباطبائی
 دیر آمده بی اجازه: آقای قوام .

جوابی که آقای وزیر عدلیه دادند بر طبق مقررات چون مخصوصاً دو ماده از قانون تابعیت را خواندند یکی ماده چهارده و یکی ماده ۱۱ بنده نظرم این است که همان بر طبق مقررات ماده ۱۱ اضافه شود یکی هم پیشنهاد آقای شریعت زاده که راجع بماده چهارم بود و يك ماده پیشنهادی بوده که مجلس بدولت اجازه میدهد که این را مبادله کند برای اصلاح صورت مجلس عرض کردم

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست (گفتند خیر) صورت مجلس تصویب شد

[۲ - معرفی آقای کاظمی بمعاونت وزارت

طرق و تقدیم دو فقره لایحه از طرف آقای وزیر

طرق و شوارع]

وزیر طرق و شوارع (آقای تقی زاده) - بنده ابتدا اجازه میخواهم از آقایان که آقای کاظمی را که برای معاونت وزارت طرق و شوارع انتخاب شده است معرفی کنم خدمتشان (نمایندگان - صحیح است) و بعد از این دو لایحه مختصری دارم که هر دو تا اندازه معجل است معذالك برای اینکه از دو فوریت در هر دوی آنها صرف نظر و احتراز کنم یکی را بقید يك فوریت تقدیم میکنم و دیگری را بقید دو فوریت تقدیم میکنم و بنا بر صلاح دیدی که آقایان فرمودند خواهش میکنم که برای اول جلسه آتی مطرح شود برای اینکه آقایان وقتی برای مطالعه یا مذاکره بین الاثنین پیدا بکنند یکی از آنها که قید دو فوریت دارد راجع بیک وجهی است که برای مخارج راه آهن تقاضا می شود همانطور که آقایان مسبوقند کثرت با سندیکا که بموجب آن در جنوب و شمال خطی بنا میکردند و بساختنش مباشرت میکردند فسخ شده (آقا سید یعقوب - الحمدالله) و این فسخ بواسطه بی میلی دولت بدنباله این کار و یا حیث دیگری که ناشی از دولت باشد نبوده بلکه

است برای تصویب تقدیم میشود. (صحیح است)

[۴ - تصویب دو فقره مرخصی]

رئیس - دو فقره خبر مرخصی از کمیسیون عرایض و نفسی رسیده است

خبر مرخصی آقای کفائی

آقای کفائی نماینده محترم بواسطه لزوم مسافرت برای دو ماه مرخصی از تاریخ حرکت نموده کمیسیون قضای ایشان موافق و اینک خبر آن را تقدیم میدارد

رئیس - آقای وثوق

آقا سید مرتضی وثوق - موافقم

رئیس - آقای روحی

روحی - موافقم

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده خیلی متأسفم که غالب جلسات عرایضی را مکرر در مکرر عرض میکنم اما در تکرار عرایض خودم چندان نگران نیستم بجهت اینکه بنده خودم حرف حق میدانم و حرف حق را روزی روزی مرتبه هم شده تکرار میکنم و از تکرارش هم تنگ نیستم مکرر عرض کردم این مجلس تشکیل شده است که مخارج آنها را بیک حدی محدود میکنند و بعضی از ممالک صورت خاصی است که از آنها تجاوز میشود لهذا برای الفاء آن قید است و آن بقید يك فوریت تقدیم میکنم

[۲ - تقدیم یک فقره لایحه از طرف آقای وزیر

پست و تلگراف]

وزیر پست و تلگراف - يك فقره لایحه است راجع بقرار داد پستی و يك فقره هم مقاوله نامه ایست راجع به بروات و امانات و جعبه های باقیمت که در کنگر عمومی پستی لندن که از طرف نمایندگان دولت

و همه جلسه مخالفت خودم را میکنم
رئیس - آقای زوار

زوار - عقیده نماینده محترم همیشه قابل تقدیس و تقدیر است و کمیسیون عرایض و مرخصی هم حق الامکان با نظریه نماینده محترم خواسته است موافقت کند ولی مواردش فرق میکند اولاً مطابق نظامنامه داخلی مجلس شورای ملی بکنفر نماینده حق دارد که با عذر موجه از مرخصی خودش استفاده کند و آنهم باز کمیسیون مراعات میکند بین اشخاصی که وضعیت مالیشان و سابقه خدمتشان ایجاب می کند نماینده محترم آقای کفائی یکی از نمایندگان است که حقیقه هیچوقت غفلت از خدمت خودشان نکرده اند و بالاخره آمان می کنم که تا امروز هم هیچ استفاده نکرده باشند کمیسیون با در نظر گرفتن اینکه در محل هم که بروند باز يك خدمات عمده نسبت بوظیفه خودشان خواهند نمود مرخصی ایشان را تصویب کرد و از آقا هم بنام کمیسیون تقاضا میکنم که موافقت بکنند و به آقا هم قول میدهم که خدمات ایشان در آنجا بهتر از مجلس شورای ملی است

رئیس - موافقین با مرخصی آقای کفائی قیام فرمایند (اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد خبر دیگر:

آقای مصدق جهانشاهی نماینده محترم بواسطه لزوم مسافرت تقاضای دو ماه مرخصی از تاریخ حرکت نموده اند کمیسیون با تقاضای ایشان موافق اینک خبر آنرا تقدیم میدارد

رئیس - آقایان موافقین قیام فرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد

[۵ - شور دوم لایحه اصلاح امتیاز نامه

بانک شاهنشاهی]

رئیس - خبر بین الشوریین کمیسیون اقتصاد ملی راجع
بالغاء امتیاز اسکنااس قرائت میشود :
خبر کمیسیون اقتصاد ملی

کمیسیون اقتصاد ملی برای شور ثانی لایحه نمره ۸۱۷۰
دولت تشکیل و پیشنهادات آقایان نمایندگان محترم را
مورد مطالعه قرار داده و در نتیجه عین مواد پیشنهادی
دولت بااستثنای ماده (۴) که بشرح ذیل اصلاح شده
بقیه را عیناً تصویب نمود

ماده ۴ - ضمیمه نمره ۵ امتیاز نامه بانک شاهنشاهی
ماده ۴ - نظر باینکه نمایندگان مختار بانک اعلام نمودند
که امضاء آنها اعتبار قانونی و قطعی بمقررات این قرارنامه
میدهد و اولیاء امور بانک محتاج نیستند آنرا بهیچ نوع
تصویب دیگری برسانند لهذا این قرار نامه پس از تصویب
مجلس شورای ملی که تا ۱۵ خرداد ۱۳۰۹ انجام
خواهد گرفت دارای اعتبار خواهد شد

و نیز با ماده واحده پیشنهادی آقای شریعت زاده بشرح
ذیل موافقت نموده و خبر آن را برای تصویب
تقدیم میدارد

رئیس - ماده اول قرائت میشود:

ماده ۱ - بانک از حق صدور اسکناس که منحصرأ
از طرف دولت باو واگذار شده بود صرف نظر میکند
مسلم است که بانک عهده دار است که در تحت نظارت
کلیس عالی دولت و تا موعدهیکه باید بین دولت و بانک
معین شود ولی نباید دیر تر از بیستم ژوئن ۱۹۳۱
(آخر خرداد ۱۳۱۰) باشد وجه کلیه اسکناسهای
صادره خود را تأدیه نماید پس از انقضاء موعده مذکور
بانک وجه اسکناسهایی را که برای تبدیل ببانک مسترد
نشده باشد بدولت خواهد پرداخت

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده در جلسه قبل مخالفتهائی داشتم
عرض کردم حالا هم آن نظریات خودم مرتفع نشده

است بملاحظه اینکه آن نظریاتم مرتفع نشده است نتوانم
مخالفت نکنم و موافقت کنم یا سکوت کنم اولاً عرض
کردم بنده عقیده ام این است که يك دينار مال مان
در اینجا (سایر آقایان هم عقیده شان همین است)
باید حفظ کنیم بمقیده بنده منفعتی که از الغاء حق اسکناس
نورده ساله باقی مانده ما میبریم بقدر این چیزی که
میدهم نخواهد بود و بعد ما هم شاید آقایان توجه
باین بفرمایند و متوجه بشوند که در این نورده
چون بعضی ترتیبائی پیش آمده امروز در ملکات
بحمدالله که آن استفاده ها دیگر از اسکناس نمیشود
نمیشود بنده این عقیده را ندارم که بواسطه الغاء حق طبع اسکناس
ما دو کورور دو بیست هزار تومان یا دو بیست هزار
بدهیم . این یکی دوم در این لایحه آمده است و فو
املاک وثیقه گذاشته را به بیع بجهت بانک قرار داد
جوابی هم در این زمینه از طرف آقای وزیر عدلیه
شد که بنده آن جواب را باز نفهمیدم بنده عرض
کردم اگر پانزده میلیون یا بیست میلیون املاک
بوثیقه و بیع رفت طرف بانک تا یکسال هم نوشته زیاده
حق مالکیت او نیست عرض کردم بعد از یکسال دولت
هم بمزایده گذاشت کسی پیدا نشد بخرد مثل این
پیش آمد هائی که در مملکت ما شده که روز بروز دار
فقیر میشویم قطعاً اگر چیزی گرو گذاشتیم نمیتوانیم
بخیریم و کسی دیگر هم از ما چیزی دار نخواهد شد که
بتواند از کسی چیزی بخرد این را اگر وقتی بشود توجه
خواهند فرمود من باب مثل عرض میکنم این بوق
سال گرانی گوشت از چیست ؟ از فقر و نداری
رغایاست که نمی توانند گوسفند نگاه دارند (جلالت
مرض آمده است من خودم مقداری گوسفند دارم
همه ناخوش شده اند) مرض نیامده است بنده خودم
تو دهاتم گوسفند دارم نه مرض آمده است نه چیزی که
مرض جزئی بوده همیشه بوده تا زکی ندارد این نیست مگر
در اثر فقر ملاکین و رعایا که نمیتوانند گوسفند دار
کنند که این موقع سال گوشت باین گرانی شده است

بآمدیم بیست میلیون ملک گرو گذاشته شد بمزایده
گذاشتند کسی پیدا نشد تکلیف او چیست باید راجع
در محکمه اقتصادی بین الملل خوب معلوم است اگر
ما هم مراجعه شد کی محکوم است معلوم است دیگر بنده
بملاحظه بیایم و علاوه از این ما الحمدالله کابیتولاسیون
لغو کردیم اگر بنیاد از اتباع خارجه یا بانک آمد در
بوضعی محاکمه پیدا کرد بادولت ایران یا با رعیت
ان در خود ایران باید محاکمه شود نه در خارج از
ان این معنیست چیست معنیست بجز ابقاء کابیتولاسیون
اگر کابیتولاسیون لغو شده باشد باید محاکمه هم در
ملک خود ما بشود . بانک صاحب بیست میلیون سی
میلیون ملک شد و پول هم داده نشد و گفته شد که باید
مالکیت نداشته باشد خوب چه میکنند بعد از يك
دو سال پنجسال پول هم که کسی باو نمیدهد آنوقت
باین بعد از آنکه کسی از او نخیرد و پول او را هم
باز نداد بعد از آن چه وضعی میشود بنده میخواهم
را بفهمم که چه ترتیب خواهد شد و اینکه محاکمه
داخل مملکت و در عدلیه نمیشود و باید بحکمیت شورای
مجلس اقتصادی عالی خارجه بشود این یعنی چه ؟

وزیر عدلیه (آقای داور) - هر وقت که نم بنده
قبل از دستور یا در مسائل مربوطه بقوانینی که
بمجلس صحبت بکنند و بنده حاضر باشم خودشان
باین دارند که بنده بمقتها درجه ادب و با ملامت ولو
بنده عقیده غیر از عقیده ایشان داشته باشم جواب
نمیکم و همیشه هم عقیده دارم که حسن نیت دارند
خوب این عقیده را که دارند شاید ما با ایشان موافقت
نکنیم و لیکن میخواهم اینجا عرض کنم که در بعضی
مقائمی وقتی میخواهند اظهار عقیده کنند حقیقت را
بگویند و کلماتی را توجه ندارند خودشان
در چیست و با حسن نیت يك کاری میکنند که به
ملک بر میخورند . خوب آقا کابیتولاسیون مرد
شد از بین رفت و شما هنوز تردید میکنید که خیر

بنده تصور میکنم اینطور است . خوب حالا بنده باید با
شما بحث بکنم شما بگوئید هست من بگویم نیست آقا اگر
شما از وضع زندگانی مردم دنیا اطلاع داشتید میدانستید
که در خیلی از نقاط دنیا که کابیتو لاسیون نبوده است
بین دولتها و مؤسسات در این مسائل بحکمیت مراجعه
میشود گاهی هم میگویند يك مؤسسه دیگری از لاهه
یا جای دیگر انتخاب بشود . این هیچ ربطی بمسئله
کابیتولاسیون ندارد چرا ما بیاییم يك مسائلی را
اینجا اظهار کنیم که بیشتر بحیثیت ما بر بخورد
(صحیح است) حالا عذر میخواهم از اینکه این
قسمت اخیر بیانات شما قدری بنده را عصبانی کرد حالا
بر میگرددیم از اول صحبت میکنیم عرض کنم يك قسمت
از بیان آقا مربوط است بمسئله دو بیست هزار ایره ایشان
از نقطه نظر حسابی که میکنند که در هر قضیه خرجی
هر قدر که ممکن است کمتر بکنند این يك اصلی است مثل
اینکه ایشان يك اصلی را قبول کرده اند در مسئله مخالفت
با مرخصی هارویهم رفته شاید اگر حساب کنیم وقتی را
که ایشان میگیرند در تمام دوره مجلس شورای ملی برای
اینکه مجلس برخصی رأی ندهد ضررش بیشتر است بجهت
اینکه کار های مجلس میماند (فیروز آبادی - جلسات
را بیشتر کنیم) بنده این را مثال زدم حالامی آیند بکمتر به
حساب میکنند که در ۱۹ سال این منفعتی را که ما میبریم
از گرفتن حق اسکناس بیشتر از دو بیست هزار ایره نخواهد
شد و این ضرر است بنده اینجا با آقا عرض میکنم که
آقا بد حساب کردید خیلی ساده است منفعتی را که ما
اینجا میبریم مراتب بیشتر از آنچیز است که میدهم و صرف
نظر از قسمت مادی که در جلسه قبل عرض کردم و بعد
همچو گمان میکنم که یکنفر از آقایان نمایندگانت
هم این را بطور خیلی مشروح در اینجا بیان کردند
که در تمام امورات حساب نقد و مسکوک و پول را نباید
کرد يك چیزهای دیگری هم هست بانهم اهمیت باید
داد آنها هم اهمیت دارد . خود اینکه يك دولتی

انحصار طبع اسکناس در دست مؤسسه خارجی باشد این برای مملکت چقدر ضرر دارد پس بنا بر این اینچادر قسمت مبلغی که آقا اشکال کردند اشکالشان وارد نیست در مسئله املاک هم بنده جای نگرانی از برایم نیست و برای شما قسم میخورم که اگر مختصر تر دیدی داشتم اینرا اینقدر نمیادم درش اصرار کنم بنده برخلاف آن چیزی که آقا تصور میکنند تصور میکنم اینمسئله البته برای بانک مفید است که معاملات بکنند ولی برای مردم هم مفید است برای اینکه يك پولی وارد میشود در معاملات و پائین میآورد بالاخره آن کرایه که ما بایستی برای او بدهیم آنوقت یکمرتبه فکر میکنند که بیست و سه روز اگر بنامش رفت و دیگری مالک شد فلان میشود بنده بشما عرض میکنم که خیر اینطور نیست یکسال مدت دارد بعد هم اینرا اگر نخواستند خودشان بفروشند بالاخره ما میفروشیم مطابق مقررات مملکتی مان و پول را باو می دهیم بهر کسی که بخرد و بعلاوه يك مطلبی را که آقا می فرمایند ما ترتیبمان اینست که وقتی يك مالی را گرو گذاشتیم دیگر پس نمی گیریم آقا این را اشتباه می فرمایند يك دسته مال را گرو می گذارند يك دسته پول می دهند و همه هم اهل این مملکت هستند . تمام این معاملات بیع شرط و رهن و سایر معاملاتی که تا بحال در مملکت میشود چه میشد . اگر يك دسته مال خودشان را گرو میگذارند بانواع و اقسام مختلفه يك دسته دیگر هم هستند از اهل این مملکت که آنها هم پول دارند و بالاخره اینها در می آورند پس جنها تا بحال آقا در این مملکت ملك گرو می گرفتند!! این اندازه آقا بنده در مملکت معتقد هستم خیلی نباید از وضعیات اقتصادی مملکت اظهار رضایت بکنیم و هر قدر ما بآن جنبه نقص خودمان بیشتر معتقد باشیم بهتر است از برای اینکه زودتر در صدد رفع آن بر آئیم ولی نباید آن نقص را بدرجه افراط هم برسانیم و واقعاً

(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد . ماده دوم :

ماده ۲ - در نتیجه ماده قبل :

اولاً پس از اینکه بانک تأدیه قیمت اسکناسهای را در تحت نظارت کمیسر عالی دولت انجام داد و حقی که دارد که بتوسط کمیسر عالی خود نسبت

اجرای تفهیش حاصل بنماید صرف نظر میکند نفل کمیسر عالی منحل شده و مبلغی که بانک بعنوان حقوق مشارالیه بدولت تأدیه مینمود دیگر بر عهده بانک نخواهد بود
ثانیاً از تاریخ اعتبار یافتن این ضمیمه تأدیه حق الامتیاز بانک که عبارت از صدی شش عایدات خالص سالیانه بوده بر طبق شرایط امتیاز بانک باید بدولت پرداخته شود از عهده بانک ساقط خواهد شد
ثالثاً برای جبران انصراف بانک از حق صدور اسکناس دولت در تاریخ ۲۰ مارس ۱۹۳۱ مبلغ دو بیست هزار پوله پول نقد در لندن بیانک تأدیه خواهد نمود
رابعاً - دولت بیانک اجازه میدهد که در معاملات خود املاک غیر منقول را بوثیقه قبول کند و حتی برای وصول طلب خود املاک و وثیقه گذارده شده را اقباع نماید ولی این مالکیت موقتی بوده و نباید از یکسال تجاوز نماید
رئیس - آقا فرخی فرخی - بنده اگر چه ثالثت خودم را راجع بماده دوم در جلسه گذشته کاملاً بعرض رسانده ام با اینکه خیلی میل داشتم در این موضوع باز يك صحبتهای مفصلی بکنم ولی چون اساساً نمایندگان محترم با اظهارات من چندین اظهار میل نکردند (صحیح است) از این گذشته حالا که بگویی هم از ظهر گذشته است بطریق اولی میل ندارند زیاد صحبت کنم این است که عرایض خودم را بطور اختصار عرض میکنم (نمایندگان - بسیار خوب) ششگانه اظهارات وزیر محترم عدلیه در جلسه گذشته بنده را قانع نکرد و با اینکه میدانم دلائل قویه من دائر بر ضرر ماده ۲ این قرار نامه برای آئیه مملکت در این مجلس (در مجلس هفتم) اثری نخواهد داشت مع هذا برای انجام وظیفه من با بقول آقایان زوار و افسر بر حسب مأموریتی که دارم (طلوع - آقای افسر چیزی نگفتند) (افسر - بنده همچو چیزی نگفتم تهمت نزدیک) بسیار خوب بقول

آقای زوار بر حسب مأموریتی که دارم میگویم اگر بانک بعد از یکسال املاک وثیقه گرفته را بخود انتقال دادو مالک شد و آن املاک را بمزایده گذاشت و حراج هم کرد و مشتری پیدا نشد جز این است که بیانک انگلیس اجازه داده ایم که در مملکت ما حق آب و گول داشته باشد و کلنی اجنبی . . . (این طور نیست) امتیاز بانک لغو نشده است فقط حق طبع اسکناس را بدولت واگذار نموده و بعوض دو بیست هزار ایره دریافت داشته پس این ماده دو بکلی زائد است و بتقاضای من باید حذف بشود . این هم پیشنهاد بنده است که تقدیم میکنم .
وزیر عدلیه - بنده خیلی خلاصه تر از نماینده محترم صحبت میکنم بجهت اینکه ایشان هم نخواستند مفصل صحبت کنند دلایلی را که ایشان آوردند همانهایی است که بوده است عرایضی را هم که بنده کردم خاطر آقایان هست الآن در جواب آقای فیروز آبادی عرض کردم بنده معتقد باین هستم که این فرض صورت خارجی پیدا نمیکند در خارج تحقق پیدا نمیکند که يك ملک را بمزایده بگذارند و در تمام مملکت هیچکس پیدا نشود بخرد تمام مملکت هیچکس پیدا نشود این را هیچ قسمی بخرد و چون آنوقت خیال میکنم که هر ملک را که داشته باشند در یکسال وعده هم قطع دارم بانک معامله خواهد کرد در درجه اول روی املاکی که قطع داشته باشد پولش را خواهند داد و ثانیاً اینکه اگر بر فرض صاحب ملک نتوانست بدهد یا نخواست بدهد او بتواند خودش برود این کار را بکند و مزایده بگذارد و البته از ابتداء هم سعی خواهد کرد در اغلب اوقات که بطور مزایده آنرا تمام کند و پول خودش را بر دارد و از داشتن املاک که بعقیده آقایان خیال میکنند اسباب زحمت است او بیشتر احتراز خواهد کرد ولیکن حالا بنده فرض میکنم نشد آن یکسال هم بیشتر فرجه داده شد نخواستند عرض کردم راهش

این است مطابق مقرراتی که بنده آن روز هم بهش اشاره کردم که يك تبعه خارجه که حق ندارد که از يك جدودی بیشتر ملك داشته باشد و آمد و آن ملك را نگهداشت ما هم مطابق آن مقررات و اصول با او رفتار کنیم آنوقت باید این فکر را کرد که در این مملکت يك ملك ده ملك بیست ملك شما داشته باشید و اینها را بجوایید مزایده بگذارید هیچکس پیدا نشود این نمیشود حالا بنده اگر فرض کنم روی فرض محال که يك موردی پیدا شود که هیچکس پیدا نشود روی يك ملكی معامله بکند بالاخره دولت میخرد وقتیکه اینطور شد معلوم میشود که يك ملكی است که خیلی کم قیمت است يك ملكی که ده هزار تومان آمده است معامله کرده است معلوم میشود بیاضد تومان کسی نمیداند با وصف اینها دولت میخرد در صورت چون نگرانی ایشان بیشتر راجع باین ماده است اینست که بنده عرض میکنم دیگر نمیفهم مسئله پیشنهاد حذف با ضرورتی که این ماده دارد چطور عملی خواهد بود حالا که پیشنهاد را داده اند منوط بنظر و رأی آقایان است

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - پیشنهادها قرائت میشود:

پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب

پیشنهاد میکنم در ماده دوم تبصره اضافه شود

تبصره - مؤسسه بانك مملکت است در رأس هر سال صورت املاکی که در آن مؤسسه بیع گذاشته شده بوزارت اقتصاد ملی بدهد. وزارت اقتصاد ملی مطابق ماده ۱۱ قانون تابعیت رفتار کند

رئیس - بفرمائید

آقا سید یعقوب - بنده کاملاً از فرمایشاتی که آقای وزیر عدلیه روز گذشته کردند اطمنان دارم و میدانم وزیر است و در مجلس شورای ملی و جائی که رسمیت برای مملکت دارد مجلس شورای ملی است وزیر مسئول

میآید شرح قانون را بیان میکند. میفرماید معنای این قانون و معنای این ماده این است بعد از اینکه این مسئله معین شد و در پیشگاه مجلس شورای ملی وزیر مسئول اظهار کرد معلوم میشود که سیاست دولت همین است ولی متأسفانه آقای وزیر عدلیه تصدیق کنند که مات ونود مردم بواسطه خاطر جهالت (بنده جاهل هستم) با اعتبار اینکه هنوز در اشتباهند نسبت به بیانات وزیر عدلیه و توضیح قانون از این جهت خیلی کاملاً مطالب هستند که همه چیز واضح و روشن باشد. این که بنده عرض کردم همان است که الان هم در جواب آقای فیروز آبادی اظهار کردند و هم در جلسه سابق در جواب آقای فرخی اظهار فرمودند که معنای این جزء چهارم از ماده دوم این است که دولت بعد از یکسال رسمیت نمیدهد به بانك (صحیح است) چطور رسمیت نمیدهد یعنی اگر در ثبت اسناد آورد قبول نمیکند. مالیاتی که باید بر آن وضع کند نمیکند قطع نظر از این دولت پناه را بالاتر گذاشته باین معنی که اگر این کار را بکند دولت این را در مقام حراج در میآورد (خنده. نمایندگان) بنده نفهمیدم که آقایان برای چه خندیدند چی گفتیم ..

یکی از نمایندگان - صحبت مالیات بود که گفتند وضع نمی کند

آقا سید یعقوب - خیر درست گفتیم توجه نکردید از اینجهت میکنم دولت آنرا مالک نمیداند که مالیاتی ازش بگیرد و قبض مالیاتی بدهد و رسمیت باو نمیدهد. چیزی که هست بنده پیشنهاد کردم (خود بانك الان مملکت است به تکالیف قانونی) که در سه سال که شد صورت املاکی که بیع گذاشته اند پیش او صورتش را بفرستد پیش وزارت اقتصاد ملی. این ماده که آقای وزیر عدلیه اینجاقرائت کردند جزء اخیر ماده ۱۱ قانون تابعیت بود. این است که باز برای خاطر اینکه آقای فرخی و آقای فیروز آبادی سوء ظنشای رفع شود و رای بدهند مثل بنده

بود مرحوم جهانگیرخان بود. مرحوم حاج میرزا ابراهیم آقا بود همین آقای تقی زاده بود همه می نشستیم و فکر این را میکردیم که چطور این را میشود از دست بانك در بیاریم بعد فکرمان باینجا رسید که حالا که نمی توانیم کاری بکنیم این امتیاز بانك که از يك تومان به بالا است ما خوبست بیائیم و اسکناس پنجقرانی چاپ کنیم و این را اعتبار بدهیم میتوانستیم حکایت ماهی است ماهی که در آب است نمیداند قدر آب چی است وقتی که از آب بیرون آمد آنوقت میداند. خدا نکند که آن روزها پیش آید و الا میدانیم امروز چیست

وزیر عدلیه - این عریاضی که بنده کردم و گفتیم که در صورتی که یکسال بگذرد و بانك نفروشد و انتقال ندهد بيك صیغه ایرانی چه میشود این کافی بود حالا خیال میکنیم این فرمایشات را کردند که بنده باز جواب عرض کنم تا مطلب دو آتش شده باشد والا بنده این پیشنهاد را مناسب نمیدانم يك قرار دادی که ما می بندیم هیچ محتاج نیستیم به اینکه بگوئیم جوان بماندند مگر در قانون تابعیت اتباع خارجه و مردم مجبورند که بما اطلاع بدهند ما هر وقت که اطلاع پیدا کردیم (البته اطلاع هم پیدا میکنیم) این کار را خواهیم کرد و این مسئله مالکیت هم که اینجا گذاشته اند شوخی که نکرده اند بطور جدی میگویند آقا شما میتوانید مالک باشید ولی در مدت یکسال و اگر می خواهید از آن حقوق مالکیت خودتان استفاده کنید باید در مدت يك سال قبول کنید و در قوانین دیگر هم خود بانك قبول کرده است.

آقا سید یعقوب - استرداد میکنم

رئیس - پیشنهاد آقای فیروز آبادی:

بنده پیشنهاد میکنم که در قسمت چهارم ماده ۲ در آخر ماده اضافه شود و در صورتیکه موعد منقضی شود و صاحب ملك آن ملك را برنگردانید صاحب ملك ملك را مزایده گذاشته و بهر قیمت باشد باید بفروشد باشخاص ایرانی

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - چون توضیح دادند که این ملک در هر صورت فروخته میشود و به ملکیت بانک در نخواهد آمد بنده این پیشنهاد را پس میگیرم چیزی که هست این جزء اخیرش را اگر قبول بفرمایند که بتوسط مالک ملک فروخته شود بهتر است

وزیر عدلیه - بنده خواهش می کنم این قسمت را هم همینطور قبول بفرمائید

رئیس - بالاخره استرداد میکنید ؟

فیروز آبادی - بلی

رئیس - پیشنهاد آقای فرخی هم دائر بحذف ماده

در موقعی که رای میگیریم بماده اگر کسی موافق باشد با نظر ایشان رای بماده نمیدهد رای میگیریم بماده دوم آقایان موافقین قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده سوم قرائت میشود :

ماده ۳ - هر نوع اختلافی که بین دولت و بانک بروز کند و بین خودشان بخوشی حل نشود بتقاضای هر يك از طرفین به حکمیت مراجعه خواهد شد.

طرز حکمیت بشرح ذیل خواهد بود :

هر يك از طرفین در ظرف مدتی که از سه ماه نباید تجاوز کند حکم خود را معین خواهد نمود . طرفی که در ظرف این مدت حکم خود را معین ننمود در حکم این خواهد بود که حکم طرف مقابل را بعنوان حکم واحد قبول کرده است .

حکمین به ما به الاختلاف رسیدگی کرده و مکلف خواهند بود که آن را در ظرف مدتی که از سه ماه نباید تجاوز کند رفع نمایند و در صورت عدم توافق نظر در ظرف مدت فوق حکمین در مدتی که از يك ماه نباید تجاوز کنند برای تعیین حکم ثالثی موافقت خواهند کرد و حکم ثالث مزبور با اکثریت آراء حکم خواهد کرد

در صورت عدم توافق نظر حکمین در مدت مذکور باب حکم ثالث طرف مقدم از رئیس مؤسسه اقتصادی و مالی جامعه ملل تقاضا خواهد کرد که حکم بان معین بکند و پس از تعیین او حکمیت بتزیب مذکور در فوق واقع خواهد شد حکم حکمین و با محکمه صورت تشکیل آن که مرکب از حکمهای ثلاثه خواهد بود قطعی و غیر قابل استیناف و تجدیدنظر خواهد بود در صورتیکه یکی از اشخاصی که حکم معین شده نتوانند برای حکمیت حاضر شود ثانیاً بر رئیس مؤسسه اقتصادی و مالی جامعه ملل برای تعیین عوض او مراجع خواهد شد

رئیس - آقای فرخی

فرخی - چون ماده سه برای يك مؤسسه تجاری خارجی در مملکت ما که همه گونه استفاده مخصوص بیک اجازه مخصوصی برای قطع دعوی آن قائل شده و این مسئله برای شؤونات ملت ایران بعقیده من موهن است که بگفته اجنبی به قوانین داخلی ما اعتماد نداشته باشد لذا خواهش می کنم در مقام ریاست درخواست میمائیم این هم پیشنهاد بنده است

وزیر عدلیه - این جا گفتگوی عدم اعتماد بنده ما در کار نیست قرار داد بین دو طرف است هر طرف میگوید ما يك نفر معین میکنیم اگر توافق پیدا کرد که هیچ و اگر توافق پیدا نکردند طرف میگوید دولت هستید و يك فرد نیستید (این اشتباه نبود چون يك فرد نیستید و دولتید هر کسی را که خوب از اهل مملکت شما باشد شاید آنطور حق و انصاف رعایت نکند (بنده کار ندارم) ولی برای اینکه طرف قبول کند ما میرویم از يك جای دیگری يك نفر معین میکنیم یا از يك مؤسسه دیگری که در اصل طرفداری از هیچ طرف نشود حکم ثالث را معین میکنیم . عرض کردم صرف نظر از اینکه اغلب خارجی ها که مستخدم اند کثرت داریم که موقع بروز اختلاف بحکمیت تمام میکنند و صرف

از اینکه در خیلی از امتیازات هم مسئله حکمیت را پیش بینی کرده ایم خیلی از دولت های دیگر هم یعنی مابردی که عادت داشته اند حفظ حیثیات خودشان را قائل بکنند همین کار را کرده اند

احتمالاً زاده - مذاکرات کافی است

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم

رئیس - پیشنهاد آقای فهیمی قرائت میشود .

الحاق تبصره ذیل را بماده ۳ پیشنهاد میکنم .

تبصره - این ماده قائم مقام فصل دهم اصل امتیاز نامه بانک شاهنشاهی و فصل هشتم ضمیمه چهارم خواهد بود

رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - در اصل ماده که پیش بینی شده است برای رفع اختلاف البته هیچ تکرانی نیست و قوانین ما هم پیش بینی کرده است که هر وقت متعاملین قبول کرده باشند در قرار داد خودشان که کار را بحکمیت مراجعه کنند حکمیت اجباری است . لیکن در موقعی که اصل امتیاز نامه بانک نوشته شده است . البته محاکم عدلیه نبودند کاپی تولاسیون برقرار و معمول بود که در هر موردی که دولت با خارجیه اطراف بود اصل حکمیت را در امتیاز نامه آنها بگذاشتند . در امتیاز نامه بانک شاهنشاهی فصل دهم پیش بینی شده که در مورد اختلاف بین بانک و دولت و بین بانک و افراد امربه حکمیت مراجعه شود . و در فصل ۸ ضمیمه ۴ ماده طریقه مخصوصی برای سر حکم معین شده است که بآن طریقه حکمیت اعم از اینکه با دولت باشد یا با افراد تابع اکثریت است اخیراً طوری شده است که عملاً قضیه از بین رفته است یعنی بانک مراجعه میکرد بمحاکم قضائی و اگر حکمینی بود از طرف محاکم رجوع میشد و اشکالی در کار نیست در این قسمتی که اصلاح شده است چون فقط اسم دولت برده شده است و اسم از او برده نشده است و بعلاوه که الفاظ اصل امتیاز نامه هم ذکر نشده است مثل این است که شاید آن قسمت راجع با افراد با آن ضمیمه

چهار در فصل هشتم بقوت خودش باقی باشد این است که بنده پیشنهاد کردم این قسمتی که برای اختلاف ذکر شده در ماده سه قائم مقام ماده ده باشد مقصود بنده این است همان چیزی که حالا کاملاً مجری است همان باشد و آن قسمتی که از سابق در امتیاز نامه هست باقی نباشد اگر آقای وزیر عدلیه این موضوع را تأمین بدهند که ما بدانیم همینطور است و آن ماده دیگر اعتبار ندارد بنده قانع میشوم وزیر عدلیه - بنده تصور میکنم بعضی مسائل بقدری

واضح و روشن است که محتاج باین نیست کسی در آن موضوع توضیح بدهد و آنرا باید بالاتر از هر توضیحی دانست زیرا بجای خودش بقدری قطعی است که اگر کسی خواست توضیحی هم بدهد نشود بر خلاف آن تعبیری کرد بنده آن دفعه چون سابقه نداشت مذاکره اش این را توضیح دادم و حالا هم میخواهم عرض کنم قضیه بقدری روشن است که اصلاً بنده چه توضیح میدادم چه نمیدادم اگر دیگری بخواهد توضیح دیگری غیر از این بدهد ابدان ممکن نشود . اصل عبارت این است ان روزی که دولت ایران آمد اعلان کرد که ما از این تاریخ بیعد از برای هیچیک از اتباع و موسسات خارجی قائل بیک امتیاز قضائی نیستیم آن روز آن قسمت که راجع باختلاف بین افراد مردم و بانک بود از بین رفت و همین طور که يك قسمت از قرار داد مربوط بعهود بادولتی بود يك قسمت هم مربوط بعهود بابك امتیاز نامه یا يك مؤسسه بود و همان قسم که در قسمت عهود گفتیم نمیتوانیم قبول کنیم همانطور هم در این موضوع يك مسئله نیست که بشود درس صحبت کرد و محتاج بقوضیح باشد و تصور نمیکنم در عمل هم غیر از این باشد .

فهیمی - مقصود بنده هم همین بود

آقا سید یعقوب - زود پس بگیری

فهیمی - استرداد میکنم

رئیس - پیشنهاد آقا سید یعقوب :

پیشنهاد میکنم در ماده سه بعد از کلمه دولت و بانک

اضافه شود در غیر موارد دعای حقوقی .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب .

آقا سید یعقوب - بنده متأسفانه باخوشبختانه عقیده‌ام ضد عقاید آقای فهیمی واقع شده و الغاء مسئله کاپیتولاسیون یک چیزی بوده است که از مخترعات دوره ششم و در عصر اعلیحضرت پهلوی بوده حالا ما در اینجا بیسائیم بگوئیم آ هسته نوری این يك كلمه بینداز دو مرتبه در اینجا این چیز غربی است بنده يك توضیحی در اینجا خواسته بودم که بعد از آنکه آقای وزیر عدلیه توضیح دادند البته استرداد هم میکنم بانك طرف با دولت نیست يك مؤسسه صرافى است و طرف این بانك هم مردمند که با او معامله میکنند منتهی در امتیاز نامه سابق وثیقه کردن و بیع دادن املاک باو حق داده نشده بود ولی در اینجا بیع و وثیقه کردن املاک هم باو حق داده شده است و بعقیده بنده هم خیلی خوبست که مردم بتوانند سرمایه خودشان را زیاد کنند و چون ایران يك مملکت فلاحتی است مردم بتوانند مملکت خودشان را آباد کنند پس مابین دولت و بانك دیگر اختلافی ممکن نیست پیدا شود تارجوع کنند بحکمت و حکمیت دیگر موضوعی ندارد که ما محتاج باشیم زبرا بانك طرف با مردم است و دعای او هم با حقوقی است با جزائی و دعای حقوقی هم که واقع شد مرجعش عدلیه است و دیگر چیزی باقی نمیماند که محل اختلاف واقع شود و محتاج بحکمت با خارج باشد این بود که خواستم توضیح بدهم حالانکن است پس از جواب استرداد کنم

وزیر عدلیه - اختلاف راجع بدولت و بانك در اینجا راجع است باختلافاتی که در موضوع تفسیر عبارات قرار نامه مملکت است پیش بیاید و غیر از این هم گمان نمیکنم اختلاف دیگر پیش بیاید اگر اختلافی باشد از همین قبیل است که راجع به تفسیر است آقا سید یعقوب - استرداد میکنم

نمایندگان - مخالفی نیست

رئیس - حالا ماده واحده را میخوانیم .

ماده واحده - دولت مجاز است مواد چهار گانه منضمه باین قانون را بعنوان ضمیمه نمره ۵ امتیاز نامه بانك شاهنشاهی ایران با بانك مزبور مبادله نماید

رئیس - موافقین با ماده واحده که منضمه بچهار ماده است ورقه سفید خواهند داد

(اخذ و تعداد آراء بعمل آمده نتیجه بطریق ذیل حاصل شد)

ورقه سفید علامت قبول ۸۵ ورقه کبود علامت رد ۱۱

رئیس - عده حاضر ۹۳ با کثرت ۸۵ رأی تصویب شد

افسر - هشت کبود بود ؟

وژید احمدی - خیر يك کبود

[- ۶ موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

رئیس - اگر تصویب بفرمائید جلسه آتیہ یکشنبه

۱۱ خرداد دستور لوابیحی که امروز با قید فوریت

تقدیم شد و لایحه بودجه مملکتی

(مجلس سه ربع ساعت از ظهر گذشته ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

رئیس - قابل توجه نشد آقای فرخی هم پیشنهاد مذکور اند بطوریکه عرض کردم در ضمن رای پیش معلوم میشود (یعنی کسانیکه با نظر ایشان این باشند بماده رای نخواهند داد) رای میکنیم سه موافقین با ماده سه قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده چهارم موافق تصحیحی

از طرف کمیسیون شده است قرائت میشود

ماده ۴ نظر باینکه نمایندگان مختار بانك اعلام نمودند

امضای آنها اعتبار قانونی و قطعی بمقررات این

نامه میدهد و اولیای امور بانك محتاج نیستند آراء

چنین نوع تصویب دیگری رسانند لهذا این قرار نامه پس

تصویب مجلس شورای ملی که تا ۱۵ خرداد ۱۳۰۹

ماده خواهد گرفت دارای اعتبار خواهد شد .

رئیس - مخالفی ندارد ؟ (خیر) موافقین با ماده

۱۱ قیام فرمایند

رئیس - تصویب شد . مذاکره در کلیات است .

انتخاب - ماده واحده

رئیس - ماده واحده را برای بعد میگذاریم . حالا

کلیات اگر مخالفی هست صحبت می کنید بعد بماده واحده

- اسامی موافقین : آقايان - افسر - حبیبی - مسعودی - بزرگ نیا - مقدم - قنوجی - ظفری - خواجوی - ایلخانی - طاهری - وژید احمدی - ملک زاده - طباطبائی وکیل - مصدق جوانشاهی - کفائی - فرشی - بیات ماگو - حاج غلامحسین ملک - مصباح فاطمی - دکتر لقمان - مجد ضیائی - مولوی - فولادوند - ارباب کیخسرو - امیر نیپور - رهبری - ساکنیان - لاریجانی - دبستانی - اقبال - اسفندیاری - ناصری - بیات - دربانی - ملک آرائی - قراگوزلو - بالیزی - مراز - امین پور محسن - آیتالله زاده شبرازی - دکتر سنک - هزار جریبی - وهاب زاده - طباطبائی فیبا - جشدی - انجمنی - زابلی - اسدی - موقر - شریفی - طالش خان - کیا نوری - ضیاء - حاج سید محمود - محمد علی میرزا دولتشاهی - دیوان بیکی - میرزا حسن وثوق - حسنعلی میرزا دولتشاهی - ایزدی - شهداد - بنکدار - امیر دولتشاهی - رفیع - احتشام زاده - طلوع - طهرانی - کی نوری - فرهمند - محمد آخوند - امیر ابراهیمی - الوت - فهیمی - حکمت - نجومی - ذوالقدر - آقا سید یعقوب - آقا سید کاظم بزدی - بان - یاسانی - جلانی - علی دشتی

مخالف : آقای فرخی

رئیس - آقایانیکه پیشنهاد آقای فیروز آبادی را قابل توجه میدانند قیام فرمایند (معدودی قیام کردند)

قانون

اجازه مبادله ضمیمه نمره ۵ امتیاز نامه بانک شاهنشاهی ایران

ماده واحده - دولت مجاز است مواد چهارگانه منضمه باین قانون را بعنوان ضمیمه نمره ۵ امتیاز نامه بانک شاهنشاهی ایران با بانک مزبور مبادله نماید

این قانون که مشتمل بر یک ماده بضمیمه متن ضمیمه نمره ۵ امتیاز نامه بانک شاهنشاهی که مشتمل بر چهار ماده است در جلسه ششم خرداد ماه یکهزار و سیصد و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید
رئیس مجلس شورای ملی - دادگر

ضمیمه نمره ۵ امتیاز نامه بانک شاهنشاهی ایران

ماده ۱ - بانک از حق صدور اسکناس که منحصرأ از طرف دولت باو واگذار شده بود صرف نظر میکند مسلم است که بانک عهده دار است که در تحت نظارت کمیس عالی دولت و تا موعدیکه باید بین دولت و بانک معین شود ولی نباید دیرتر از بیستم ژوئن ۱۹۳۱ (آخر خرداد ۱۳۱۰) باشد وجه کلیه اسکناسهای نمره خود را تادیه نماید پس از انقضاء موعده مذکور بانک وجه اسکناسهایی را که برای تبدیل به بانک مسترد کند باشد بدولت خواهد پرداخت

ماده ۲ - در نتیجه ماده قبل :

اولا پس از آنکه بانک تادیه قیمت اسکناسهای صادره را در تحت نظارت کمیس عالی دولت انجام داد دولت از نظر که دارد که بتوسط کمیس عالی خود نسبت به بانک اجرای تفتیش خاصی بنماید صرف نظر میکند شغل کمیس عالی منحل شده و مبلغی که بانک بعنوان حقوق مشارالیه بدولت تادیه مینمود دیگر بر عهده بانک نخواهد بود.

ثانیاً - از تاریخ اعتبار یافتن این ضمیمه تادیه حق الامتیاز بانک که عبارت از صدی شش عایدات خالص بلژنه بوده و بر طبق شرایط امتیاز بانک باید بدولت پرداخته شود از عهده بانک ساقط خواهد شد

ثالثاً - برای جبران انصراف بانک از حق صدور اسکناس دولت در تاریخ بیستم مارس ۱۹۳۱ مبلغ بیست هزار ایره پول نقد در لندن ببنام تادیه خواهد نمود

رابعاً - دولت ببنام اجازه میدهد که در معاملات خود املاک غیر منقول را بوثیقه قبول کند و حتی برای وصول طلب خود املاک وثیقه گذارده شده را اقباع نماید ولی این مالکیت موقتی بوده و نباید از یکسال تجاوز نماید

ماده ۳ - هر نوع اختلافی که بین دولت و بانک بروز کند و بین خودشان بخوشی حل نشود بتقاضای هر یک از طرفین بحکمیت مراجعه خواهد شد. طرز حکمیت بشرح ذیل خواهد بود

هر يك از طرفین در ظرف مدتی که از سه ماه نباید تجاوز کند حکم خود را معین خواهد نمود طرفی که در ظرف اینمدت حکم خود را معین ننمود در حکم این خواهد بود که حکم طرف مقابل را

بعنوان حکم واحد قبول کرده است حکمین به ما به اختلاف رسیدگی کرده و مکلف خواهند بود که آراء در ظرف مدتی که از سه ماه نباید تجاوز کنند رفع نمایند و در صورت عدم توافق نظر در ظرف مدت فوق حکمین در مدتی که از یکماه نباید تجاوز کنند برای تعیین حکم ثالثی موافقت خواهند کرد و حکم ثالث مزبور بحکمیه ضمیمه شده محکمه حکمیت را تشکیل میدهند و محکمه مزبور با کثرت آراء حکم خواهد کرد

در صورت عدم توافق نظر حکمین در مدت مذکور در فوق در باب حکم ثالث طرف مقدمه از رئیس مؤسسه اقتصادی و مالی جامعه ملل تقاضا خواهد کرد که حکم ثالث را معین بکند و پس از تعیین او حکمیت بترتیب مذکور در فوق واقع خواهد شد

حکم حکمین و یا محکمه حکمیت در صورت تشکیل آن که مرکب از حکمهای ثلاثه خواهد بود قطعی و غیر قابل استیناف و تجدید نظر خواهد بود در صورتیکه یکی از اشخاصی که حکم معین شده اند نتواند برای حکمیت حاضر شود ثانیاً بر رئیس مؤسسه اقتصادی و مالی جامعه ملل برای تعیین عوارض او مراجعه خواهد شد ماده ۴ - نظر باینکه نمایندگان مختار بانک اعلام نمودند که امضاء آنها اعتبار قانونی بمقررات اینقرارداد میدهد و اولیاء امور بانک محتاج نیستند آنها را بهیچ نوع تصویب دیگری برسانند لهذا این قرار نامه پس از تصویب مجلس شورای ملی که تا پانزدهم خرداد ۱۳۰۹ انجام خواهد گرفت دارای اعتبار خواهد شد اجازه مبادله ضمیمه نمره ۵ امتیاز نامه بانک شاهنشاهی ایران مشتمل بر چهار ماده بشرح فوق در جلسه ششم خرداد ماه ۱۳۰۹ داده شده است

رئیس مجلس شورای ملی - دادگر